

Tase 31.12.2002

Vastaavaa	Kommentti n:o	2002 €	2001 €
Kulta ja kultasaamiset	1	8 058 187 254	7 766 265 040
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	2		
Saamiset IMF:ltä		164 788 323	72 074 161
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset		37 152 511 287	41 162 620 238
		37 316 299 610	41 234 694 399
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	2	3 047 976 497	3 636 568 460
Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	3		
Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja lainat		183 237 923	391 170 869
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	4	0	0
Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	5		
Saamiset euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä		28 681 074 010	0
Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)		5 468 478 796	9 697 303 920
		34 149 552 806	9 697 303 920
Muut saamiset	6		
Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus		112 624 758	100 585 654
Muu rahoitusomaisuus		5 529 030 465	4 516 504 313
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		1 260 718 561	620 508 777
Muut		609 968 394	97 569 394
		7 512 342 178	5 335 168 138
Vastaavaa yhteensä		90 267 596 268	68 061 170 826

Vastattavaa	Kommentti n:o	2002 €	2001 €
Liikkeessä olevat setelit	7	28 681 074 010	0
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	8	1 036 000 000	1 022 000 000
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	9	227 805 777	271 375 580
Valuuttamääräiset velat euroalueelle	10	0	17 192 783
Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	10		
Talletukset ja muut velat		5 192 380 656	5 840 349 099
Eurojärjestelmän sisäiset velat	11		
Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat erät		40 497 150 000	40 497 150 000
Muut velat	12		
Siirtovelat ja saadut ennakot		1 417 939 194	1 759 319 678
Muut		75 191 137	94 122 190
		1 493 130 331	1 853 441 868
Varaukset	13	2 644 780 685	2 803 216 269
Arvonmuutostilit	14	4 404 834 096	9 429 002 830
Pääoma ja rahastot	15		
Pääoma		4 097 229 250	4 097 229 250
Rahastot		772 757 209	408 393 225
		4 869 986 459	4 505 622 475
Tilikauden voitto		1 220 454 254	1 821 819 922
Vastattavaa yhteensä		90 267 596 268	68 061 170 826

Tuloslaskelma vuodelta 2002

	Kommentti n:o	2002 €	2001 €
Korkotuotot valuuttavarannosta		990 618 897	1 707 431 459
Korkotuotot euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä		726 917 226	0
Muut korkotuotot		1 965 003 344	2 271 293 068
<i>Korkotuotot</i>		3 682 539 467	3 978 724 527
Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvä kansallisten keskuspankkien saamisten korko		(1 140 963 789)	(1 509 312 118)
Muut korkokulut		(1 547 042 623)	(1 698 022 587)
<i>Korkokulut</i>		(2 688 006 412)	(3 207 334 705)
Korkokate	19	994 533 055	771 389 822
Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot	20	735 425 388	1 351 881 733
Rahoitusomaisuuden ja arvopaperipositioiden arvonalennukset	21	(276 955 036)	(109 023 392)
Siirto varauksista/varauksiin valuuttakurssi- ja hintariskin varalta		154 000 000	109 023 392
Rahoituskate		612 470 352	1 351 881 733
Netto(kulut)/-tuotot toimitusmaksuista ja palkkioista	22	(227 158)	298 120
Muut tuotot	23	3 744 153	1 393 851
Tuotot yhteensä		1 610 520 402	2 124 963 526
Henkilöstökulut	24 & 25	(120 003 344)	(97 288 818)
Hallinnolliset kulut	26	(133 966 576)	(185 712 394)
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		(17 738 206)	(20 142 392)
Seteleiden tuotanto	27	(118 358 022)	0
Tilikauden voitto		1 220 454 254	1 821 819 922

Frankfurt am Mainissa 11. päivänä maaliskuuta 2003

EUROOPAN KESKUSPANKKI

Willem F. Duisenberg
Pääjohtaja

Kirjanpitoperiaatteet¹

Tilinpäätöksen muoto ja esitystapa

Euroopan keskuspankin (EKP) tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot EKP:n taloudellisesta tilasta ja sen toiminnan tuloksista. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavassa selostettavia kirjanpitoperiaatteita, joiden EKP:n neuvosto on katsonut olevan keskuspankin toiminnan huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia. Kirjanpitoperiaatteet noudattavat EKP:n perussäännön artiklaa 26.4, jossa edellytetään, että eurojärjestelmän liiketapahtumien kirjaamisessa ja raportoisessa sovelletaan yhdenmukaistettuja sääntöjä.

Kirjanpitoperiaatteet

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia periaatteita: todellisen taloudellisen tilanteen kuvaaminen ja selkeys, varovaisuus, tilinpäätöksen jälkeisten tapahtumien huomioon ottaminen, olennaisuus, suoriteperiaate, toiminnan jatkuvuus, johdonmukaisuus ja vertailtavuus.

Kirjaamisperuste

Liiketapahtumat on kirjattu hankintahintaan. Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit, kulta ja kaikki muut ulkomaan rahan määräiset taseerät ja taseen ulkopuoliset erät arvostetaan markkinahintaan. Rahoitusomaisuuteen ja velkoihin liittyvät liiketapahtumat kirjataan taseeseen arvopäivänä.

Kulta ja valuuttamääräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Tuotot ja kulut on muunnettu euroiksi tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräisten taseerien ja taseen ulkopuolisten erien arvostus on tehty valuuttakohtaisesti.

Ulkomaan rahan määräisten saamisten ja velkojen arvostus markkinahintaan käsitellään

erillään valuuttojen markkinakurssiarvostuksesta.

Hinta- ja kurssimuutoksista johtuvat kullan arvostuserot on käsitelty yhtenä eränä. Kulta on arvostettu kultaunssin euromääräiseen hintaan, joka on johdettu euron dollarikurssista 31.12.2002.

Arvopaperit

Kaikki jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit ja vastaavat saamiset on arvostettu tilinpäätöspäivän keskihintaan. Vuoden 2002 arvostuksessa on käytetty 30.12.2002 keskihintaa. Eijälkimarkkinakelpoiset arvopaperit on arvostettu hankintahintaan.

Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperiaatteella. Realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Hankintahinnan laskemiseksi käytetään päivittäisen keskihinnan menetelmää. Kun erästä kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, erän keskihinta muutetaan samaksi kuin valuuttakurssi ja/tai markkinahinta.

Realisoitumattomia voittoja ei kirjata tuotoiksi, vaan ne siirretään suoraan taseen arvomuutostilille.

Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ylittävät aiemmat vastaavalle arvomuutostilille kirjatut arvostusvoitot. Tiettyyn arvopaperiin tai valuuttaan taikka kultaan liittyviä realisoitumattomia tappioita ei voi kattaa toisiin arvopapereihin tai valuut-

¹ EKP:n tilinpäätöksen perusteet on määrätty yksityiskohtaisesti EKP:n neuvoston 5.12.2002 tekemässä päätöksessä (EKP/2002/11), EUVL L 58, 3.3.2003, ss. 38-59. Päätös tuli voimaan 1.1.2003, mutta sitä sovelletaan myös EKP:n 31.12.2002 päättyntä tilikautta koskevaa tasetta ja tuloslaskelmaa laadittaessa. Päätös ei sisällä merkittäviä muutoksia aiempien vuosien kirjanpitoperiaatteisiin.

toihin taikka kultaan liittyvillä realisoitumattomilla voitoilla.

Arvopaperien hankinnan yhteydessä syntyvät preemiot ja diskontot lasketaan ja kirjataan korkotuottoina ja jaksotetaan arvopaperien jäljellä olevalle juoksuajalle.

Käänteisoperaatiot

Reposopimukseen perustuvat käänteisoperaatiot kirjataan taseen vastattavaa-puolelle vakuudellisina talletuksina. Taseessa näkyvät talletukset ja niiden vakuutena käytettyjen arvopapereiden arvo. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät EKP:n taseeseen, ja niitä käsitellään ikään kuin ne sisältyisivät edelleen siihen arvopaperisalkkuun, josta ne myytiin. Reposopimuksilla, jotka koskevat ulkomaan rahan määräisiä arvopapereita, ei ole vaikutusta valuuttaposition nettokeskihintaan.

Käänteisiin reposopimukseen perustuvat käänteisoperaatiot kirjataan taseen vastaavaa-puolelle vakuudellisina luottoina luoton nimellisarvoon. Tällaisiin sopimuksiin hankittuja arvopapereita ei arvosteta markkinahintaan.

Automaattiseen arvopapereiden lainausohjelmaan liittyvät käänteisoperaatiot (myös arvopaperilainaukset) kirjataan taseeseen vaikuttavina vain silloin, kun kyseessä ovat tapahtumat, joissa lainanottaja antaa vakuuden käteisenä rahana operaation juoksuajaksi. Vuonna 2002 EKP ei saanut vakuuksia käteisenä rahana tällaisen operaation juoksuajaksi.

Taseen ulkopuoliset erät

Valuuttainstrumentit eli valuuttatermiinit, valuutanvaihtosopimusten termiinipäät ja muut instrumentit, joihin liittyy valuutanvaihto tulevaisuudessa, luetaan nettovaluuttaposition valuuttakurssivoittoja ja -tappioita laskettaessa. Korkoinstrumentit arvostetaan uudelleen tase-erittäin. Korkofutuurit kirjataan taseen ulkopuolisiin eriin kaupantekopäivänä. Vaihtelumarginaalin päivittäiset muutokset kirjataan taseeseen. Tuloslaskelmaan vuoden lo-

pussa kirjattua realisoitumatonta tappiota ei kateta seuraavien vuosien realisoitumattomista voitoista, ellei korkofutuuria suljeta tai pidetä eräpäivään asti.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Jos tilinpäätöspäivän jälkeen mutta ennen päivää, jolloin EKP:n neuvosto hyväksyy tilinpäätöksen, tapahtuu jotakin, joka vaikuttaa olennaisesti saamisten ja velkojen arvoon tilinpäätöspäivänä, on tätä arvoa muutettava näiden tapahtumien perusteella.

EKPJ:n sisäiset saamiset ja velat

EKPJ:n sisäiset tapahtumat ovat EU-maiden keskuspankkien välisiä. Näitä tapahtumia käsitellään ensisijaisesti TARGET-järjestelmässä², ja niistä syntyy kahdenvälisiä saamisia ja velkoja TARGET-järjestelmään osallistuvien EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat netotetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi (novaatio). Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain yksi nettopositio ja vain EKP:hen nähden. Tämä EKP:n kirjanpidossa oleva positio on kunkin kansallisen keskuspankin nettosaaminen tai -velka muuhun EKPJ:hin nähden.

Euroalueen kansallisten keskuspankkien EKP:hen kohdistuvia saamisia ja velkoja (lukuun ottamatta EKP:n pääomaa sekä saamisia, jotka liittyvät valuuttavarantojen siirtoon EKP:lle) nimitetään eurojärjestelmän sisäisiksi saamisiksi ja veloiksi. Ne esitetään EKP:n taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana.

Euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä syntyvät EKPJ:n sisäiset saamiset esitetään yhtenä nettomääräisenä saamisena erässä ”Saamiset euroseteleiden arvon

² TARGET-järjestelmä (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system) on Euroopan laajuisen automatisoitu reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä (ks. myös luku VIII).

kohdistamisesta eurojärjestelmässä” (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien EKP:hen kohdistuvat saamiset ja velat esitetään erässä ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden käsittely

Aineellinen käyttöomaisuus (paitsi maa-alueet) arvostetaan hankintahintaan poistot vähennettyinä. Maa-alueet arvostetaan hankintahintaan. Poistot on laskettu tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden arvioituna käyttöaikana siten, että ne aloitetaan hankintaa seuraavan vuosineljänneksen alusta. Käyttöajat ovat seuraavat:

- ATK-laitteet ja ohjelmistot sekä moottoriajoneuvot: 4 vuotta
- koneet, kalusteet ja rakennelmat: 10 vuotta
- rakennukset ja aktivoidut perusparannuskustannukset: 25 vuotta.

Rakennuskustannusten ja EKP:n nykyisiin toimitiloihin liittyvien aktivoitujen perusparannuskustannusten poistoaikaa on lyhennetty, jotta tämä käyttöomaisuus voidaan poistaa kokonaisuudessaan vuoden 2008 loppuun mennessä. EKP:n odotetaan muuttavan uusiin toimitiloihinsa tuohon ajankohtaan mennessä. Muutos tulee vaikuttamaan tilinpäätökseen vuodesta 2003 alkaen.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

EKP:n eläkejärjestelmä

EKP:llä on maksuperusteinen eläkejärjestelmä. Eläkejärjestelmässä olevia varoja käytetään ainoastaan eläkejärjestelmään kuuluvien ja heidän perheenjäsentensä eläke-etuuksiin, ja ne ovat EKP:n taseessa muissa saamisissa. Eläkerahastossa olevien varojen arvostus-

voitot ja -tappiot kirjataan eläkejärjestelmän tuotoiksi ja kuluiksi sinä vuonna, jona ne syntyvät. Etuuksilla, jotka suoritetaan EKP:n eläkemaksuista koostuvalta korvaustililtä (core benefit account), on vähimmäistakuut, joiden tarkoituksena on varmistaa ennalta määrättyjen etuuksien maksaminen.

Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen 12 kansallista keskuspankia, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, ovat laskeneet liikkeeseen euroseteleitä 1.1.2002 alkaen.³ Liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä seteleiden jakoperusteen mukaisesti.⁴

EKP:n osuus liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaisarvosta on 8 %, ja se sisältyy taseen vastattavaa-puolen erään ”Liikkeessä olevat setelit”. EKP:n osuutta liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaisuudesta vastaavat sen saamiset kansallisilta keskuspankeilta. Nämä korolliset saamiset⁵ esitetään ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” -erän alarässä ”Saamiset euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä” (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”EKP:n sisäiset saamiset ja velat”). Näille saamisille kertyvä korko esitetään erässä ”Korkokate”. EKP:n neuvosto on päättänyt, että tämä tulo jaetaan kansallisille keskuspankeille ennakovoitonjakona.⁶ Tulo jaetaan kokonaisuudessaan, ellei EKP:n nettovoitto ole pienempi kuin sen liikkeeseen

3 Euroopan keskuspankin päätös, tehty 6 päivänä joulukuuta 2001, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2001/115), EYVL L 337, 20.12.2001, ss. 52-54.

4 ”Seteleiden jakoperusteella” tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus euroseteleiden liikkeeseenlaskun kokonaisuudesta ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaisuudesta.

5 Euroopan keskuspankin päätös, tehty 6 päivänä joulukuuta 2001, rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien rahoitustulon jakamisesta tilikaudesta 2002 alkaen (EKP/2001/116), EYVL L 337, 20.12.2001, ss. 55-61.

6 Euroopan keskuspankin päätös, tehty 21 päivänä marraskuuta 2002, Euroopan keskuspankin liikkeeseen lasketuista euroseteleistä saaman tulon jakamisesta rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisille keskuspankeille (EKP/2002/9), EYVL L 323, 28.11.2002, ss. 49-50.

lasketuista euroseteleistä saama tulo. Tuloa voidaan jakaa vähemmän myös silloin, kun EKP:n neuvosto katsoo sen aiheelliseksi euroseteleiden painamiseen ja käsittelyyn liittyvien kulujen takia. Vuoden 2002 aikana kertynyt tulo jaettiin ennakkovoitonjakona vuoden 2003 toisena pankkipäivänä. Vuodesta 2003 alkaen ennakkovoitonjako tehdään kunkin vuosineljänneksen päätyttyä.

Muut seikat

EKP:n johtokunnan kanta on, että kun EKP:n asema keskuspankkina otetaan huomioon, sen kassavirtalaskelman julkaiseminen ei antaisi tilinpäätöksen lukijoille oleellista lisätietoa.

EKPJ:n perussäännön artiklan 27 mukaisesti ja EKP:n neuvoston suosituksesta Euroopan unionin neuvosto on hyväksynyt PricewaterhouseCoopers GmbH:n nimittämisen EKP:n ulkopuoliseksi tilintarkastajaksi 31.12.2002 päättyneelle tilikaudelle.

Taseen kommentit

1 Kulta ja kultasaamiset

EKP:llä on 24,7 miljoonaa unssia kultaa (24,7 miljoonaa unssia vuonna 2001). Kultaa ei myyty eikä ostettu vuonna 2002. Muutos taseessa johtuu neljännesvuosittaisesta uudelleenarvostuksesta (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Kulta ja valuuttamääräiset erät").

2 Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta ja euroalueen ulkopuolelta

Saamiset IMF:ltä

Saamiset ovat EKP:n erityisiä nosto-oikeuksia Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF) 31.12.2002. Saamiset perustuvat EKP:n ja IMF:n väliseen kaksisuuntaiseen erityisten nosto-oikeuksien osto- ja myyntijärjestelyyn, jonka mukaan IMF:llä on valtuudet järjestää EKP:n puolesta erityisten nosto-oikeuksien ja euron välisiä kauppvoja nosto-oikeuksien määrälle asetettujen vähimmäis- ja enimmäisrajojen mukaisesti. Erityinen nosto-oikeus määritellään valuuttakorin perusteella. Sen arvo on neljän tärkeimmän valuutan (euro, Japanin jeni, Englannin punta ja Yhdysvaltain dollari) vaihtokurssien painotettu summa. Erityisiä nosto-oikeuksia käsitellään kirjanpidossa valuuttamääräisinä saamisina (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Kulta ja valuuttamääräiset erät").

Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erä sisältää talletukset ulkomaisissa pankeissa, myönnetty valuuttamääräiset luotot ja Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin määräiset arvopaperisijoitukset.

3 Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Nämä saamiset koostuivat 31.12.2002 pankkitalletuksista euroalueen ulkopuolelta.

4 Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat EKP:n hallussaan pitämät euromääräiset arvopaperit ovat EKP:n oman pääoman ja varauksen vastaerä. EKP on päättänyt luokitella nämä arvopaperit uudelleen ja kirjata ne erityisenä sijoitussalkkuna erään "Muu rahoitusomaisuus". Tase 31.12.2001 on muutettu vastaamaan taseen 31.12.2002 esitystapaa.

5 Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

Saamiset euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä

Erään sisältyvät ne EKP:n saamiset kansallisilta keskuspankeilta, jotka syntyvät euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Liikkeessä olevat setelit").

Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)

Erään sisältyvät euroalueen kansallisten keskuspankkien TARGET-maksuihin liittyvät saamiset EKP:ltä. Näihin luetaan EKP:lle seteleistä kertyneen tulon jakaminen ennakkovoitonjakona (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohdat "Liikkeessä olevat setelit" ja "EKP:n sisäiset saamiset ja velat").

	2002 €	2001 €
TARGET-maksuihin liittyvät saamiset euroalueen kansallisilta keskuspankeilta	56 546 091 330	66 908 187 928
TARGET-maksuihin liittyvät velat euroalueen kansallisille keskuspankeille	(50 471 612 534)	(57 210 884 008)
EKP:n seteleistä saaman tulon jakamiseen ennakkovoitonjakona liittyvät velat euroalueen kansallisille keskuspankeille	(606 000 000)	0
Nettosaamiset/-velat	5 468 478 796	9 697 303 920

6 Muut saamiset

Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus

Käyttöomaisuuteen sisältyivät 31.12.2002 seuraavat pääerät:

	Kirjanpitoarvo (netto) 31. 12. 2002 €	Kirjanpitoarvo (netto) 31. 12. 2001 €
Maa-alueet ja rakennukset	51 496 140	39 288 068
ATK-laitteet	33 522 388	28 703 744
Koneet, kalusteet, rakennelmat ja moottoriajoneuvot	2 575 083	4 492 005
Rakenteilla oleva omaisuus	9 092 185	8 077 125
Muu käyttöomaisuus	15 938 962	20 024 712
Yhteensä	112 624 758	100 585 654

Suurin käyttöomaisuuden lisäys erässä ”Maa-alueet ja rakennukset” liittyy EKP:n molempien toimipaikkojen, Eurotowerin ja Eurotheumin, aktivoituihin rakentamiskustannuksiin.

Muu rahoitusomaisuus

Muuhun rahoitusomaisuuteen kuuluvat seuraavat pääerät:

- Euromääräiset arvopaperit euroalueelta, arvostettu 5,4 miljardiin euroon (4,4 miljardia euroa vuonna 2001 – ks. kommentti 4).
- EKP:n eläkerahaston sijoitukset, jotka oli arvostettu 61,9 miljoonaan euroon (53,9 miljoonaa euroa vuonna 2001). Sijoitukset on tehty EKP:n ja EKP:n henkilöstön maksamista eläkemaksuista 31.12.2002 saakka kertyneillä varoilla, ja niitä hallinnoi ulkopuolinen rahastonhoitaja. EKP:n ja eläkejärjestelmään kuuluvan henkilöstön säännölliset eläkemaksut on sijoitettu kuukausittain. Eläkejärjestelmän varoja käsitellään omana tase-eränä erillään EKP:n muusta rahoitusomaisuudesta, eivätkä niistä kertyneet nettotuotot ole EKP:n tuottoja vaan ne sijoitetaan uudelleen eläkerahastoon odottamaan eläkkeiden maksa-

mista. Eläkerahaston arvo on sen rahastonhoitajan vuoden lopun markkinahintojen perusteella tekemän arvostuksen mukainen.

- EKP:llä on 3 000 Kansainvälisen järjestelypankin osaketta. Osakkeet on kirjattu taseeseen hankintahintaansa 38,5 miljoonaa euroa.

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Erään sisältyy 727 miljoonaa euroa korkotuottoja EKP:n saamisista, jotka johtuvat euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”). Muilta osin tase-erä sisältää pääasiassa arvopapereiden ja muun rahoitusomaisuuden kertyneitä korkoja.

Muut

Erän lisäys vuonna 2002 johtuu lähinnä EKP:n seteleistä saaman tulon jakamisesta ennakoittonjakona (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit” sekä edellä kommentti 5).

7 Liikkeessä olevat setelit

Tämä erä sisältää EKP:n osuuden liikkeessä olevista euroseteleistä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

8 Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Erään sisältyy Euro Banking Associationin (EBA) jäsenpankkien talletuksia, joita käytetään TARGET-järjestelmän kautta maksettujen EBAn maksujen vakuutena EKP:lle.

9 Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erä sisältää pääasiassa TARGET-maksuihin liittyviä euroalueen ulkopuolisten EU-mai-

den keskuspankkien saamia EKP:ltä (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”EKP:n sisäiset saamiset ja velat”).

10 Valuuttamääräiset velat euroalueelle ja euroalueen ulkopuolelle

Erä sisältää EKP:n valuuttavarannon hoidon yhteydessä euroalueella ja alueen ulkopuolella olevien kanssa tehtyihin reposopimuksiin perustuvia velkoja.

11 Eurojärjestelmän sisäiset velat

Erään sisältyvät EKP:lle siirrettyihin varantoihin perustuvat velat euroalueen keskuspankeille. Alkuperäisten velkojen eurovasta-arvo on kiinteä ja perustuu varantojen arvoon siirtohetkellä. Veloille maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, lukuun ottamatta kultaa, jolle ei makseta korkoa (ks. tuloslaskelman kommentti 19).

	Jakoperuste	
	%	€
Belgian keskuspankki	2,8658	1 432 900 000
Saksan keskuspankki	24,4935	12 246 750 000
Kreikan keskuspankki	2,0564	1 028 200 000
Espanjan keskuspankki	8,8935	4 446 750 000
Ranskan keskuspankki	16,8337	8 416 850 000
Irlannin keskuspankki	0,8496	424 800 000
Italian keskuspankki	14,8950	7 447 500 000
Luxemburgin keskuspankki	0,1492	74 600 000
Alankomaiden keskuspankki	4,2780	2 139 000 000
Itävallan keskuspankki	2,3594	1 179 700 000
Portugalin keskuspankki	1,9232	961 600 000
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,3970	698 500 000
Yhteensä	80,9943	40 497 150 000

12 Muut velat

Erä sisältää pääasiassa valuuttavarantojen siirrostä kansallisille keskuspankeille syntyneiden saamisten korkoja (ks. kommentti 11). Erä sisältää myös eläkerahastoon liittyvät EKP:n velat, 61,9 miljoonaa euroa (53,9 miljoonaa euroa vuonna 2001), sekä muut siirtovelat.

13 Varaukset

EKP:hen kohdistuvan huomattavan valuuttakurssi- ja korkoriskin sekä EKP:n arvonmuutosrahastojen koon huomioon ottamiseksi näitä riskejä varten luotiin erityisvaraus. Varauksen tarve ja suuruus tarkistetaan vuosittain EKP:hen kohdistuvaa tulevaa valuuttakurssi- ja korkoriskiä koskevan arvion perusteella.

Erään sisältyy myös hyödykkeisiin ja palveluihin liittyviä hallinnollisia varauksia sekä varaus, joka kattaa EKP:n vuokrasopimukseen sisältyvän veloitteen saattaa sen nykyiset toimitilat alkuperäiseen kuntoon, kun ne tyhjenevät ja EKP muuttaa uusiin toimitiloihinsa.

14 Arvonmuutostilit

Arvonmuutostilit sisältävät saamisista ja veloista kirjatut realisoitumattomat voitot. Pieneneminen johtuu pääasiassa Yhdysvaltain dollarin heikkenemisestä suhteessa euroon (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Kulta ja valuuttamääräiset erät”).

	2002	2001
	€	€
Kulta	1 983 835 491	1 691 913 278
Valuutat	1 682 723 875	7 428 130 700
Arvopaperit	738 274 730	308 958 852
Yhteensä	4 404 834 096	9 429 002 830

15 Pääoma ja rahastot

Pääoma

Euroalueen kansallisten keskuspankkien kokonaan maksamat osuudet EKP:n 5 miljardin euron suuruudesta pääomasta ovat yhteensä 4 049 715 000 euroa ja jakautuvat seuraavasti:

	Jakoperuste	
	%	€
Belgian keskuspankki	2,8658	143 290 000
Saksan keskuspankki	24,4935	1 224 675 000
Kreikan keskuspankki	2,0564	102 820 000
Espanjan keskuspankki	8,8935	444 675 000
Ranskan keskuspankki	16,8337	841 685 000
Irlannin keskuspankki	0,8496	42 480 000
Italian keskuspankki	14,8950	744 750 000
Luxemburgin keskuspankki	0,1492	7 460 000
Alankomaiden keskuspankki	4,2780	213 900 000
Itävallan keskuspankki	2,3594	117 970 000
Portugalin keskuspankki	1,9232	96 160 000
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,3970	69 850 000
Yhteensä	80,9943	4 049 715 000

Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden keskuspankkien osuudet eli 5 % määrästä, jotka näiden keskuspankkien pitäisi maksaa, jos maat osallistuisivat rahaliittoon, ovat yhteensä 47 514 250 euroa ja jakaantuvat seuraavasti:

	Jakoperuste	
	%	€
Tanskan keskuspankki	1,6709	4 177 250
Ruotsin keskuspankki	2,6537	6 634 250
Englannin pankki	14,6811	36 702 750
Yhteensä	19,0057	47 514 250

Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankit osallistuvat näillä summilla niihin EKP:n toimintakuluihin, jotka aiheutuvat niiden edestä suoritetuista tehtävistä. Ennen kuin nämä euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansal-

iset keskuspankit liittyvät eurojärjestelmään, niiden ei tarvitse maksaa merkitemästään pääomasta kuin jo päätetty määrä. Niillä ei ole oikeutta osuuksiin EKP:n jakokelpoisesta voitosta eikä ennakkovoitonjakona jaettavaan euroseteleiden arvon kohdistamisesta johtuvaan tuottoon. Ne eivät ole velvollisia kattamaan EKP:n mahdollisia tappioita.

Rahastot

EKP:n perussäännön artiklan 33 ja EKP:n neuvoston 21.3.2002 tekemän päätöksen mukaisesti EKP:n nettovoitosta vuodelta 2001 siirrettiin yleisrahastoon 364 miljoonaa euroa.

16 Automaattinen arvopapereiden lainausohjelma

EKP:n omien varojen hoitoon kuuluu sopimus automaattisesta arvopapereiden lainausohjelmasta. Sopimuksen mukaan nimetty arvopapereiden lainaaja suorittaa EKP:n puolesta arvopapereiden lainaustapahtumia EKP:n hyväksymien ja nimeämien vastapuolten kanssa. Tällaisia reposopimuksiin ja käänteisiin reposopimuksiin perustuvia tapahtumia oli avoinna 31.12.2002, ja kunkin arvo oli 1,4 miljardia euroa (1,6 miljardia euroa vuonna 2001) (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta "Käänteisoperaatiot").

17 Korkofutuurit

Vuonna 2002 EKP:n valuuttavarannon hoidon yhteydessä käytettiin valuuttamääräisiä korkofutuuria. Seuraavat sopimukset olivat avoinna 31.12.2002 (nimellisarvo):

Valuuttamääräiset korkofutuurit	Sopimussarvo €
Ostot	1 130 775 475
Myynnit	682 464 004

18 Sidottu pääoma

EKP ja Frankfurt am Mainin kaupunki allekirjoittivat 5.3.2002 kauppasopimuksen tontista, jolle EKP:n uudet toimitilat rakennetaan. Poh-

jahinnaksi on ennalta määritellyn rakennuspinta-alan perusteella asetettu 61,4 miljoonaa euroa. Maksu suoritetaan erissä 31.12.2004 mennessä, ja tuona päivänä omistusoikeus siirtyy EKP:lle.

Tuloslaskelman kommentit

19 Korkokate

Korkotuotot valuuttavarannosta

Tähän erään sisältyy valuuttamääräisistä saamisista ja veloista kertyneiden korkotuotosten ja -kulujen erotus seuraavasti:

	2002 €	2001 €
Korkotuotot valuuttavarannosta (brutto)	1 060 990 318	1 851 694 324
Korkokulut valuuttavarantovelosta	(70 371 421)	(144 262 865)
Korkotuotot valuuttavarannosta (netto)	990 618 897	1 707 431 459

Korkotuotot euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä

Tämä erä sisältää korkotuotot, jotka liittyvät EKP:n 8 prosentin osuuteen liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaisarvosta (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”). EKP:n osuuteen seteleistä liittyville saamisille kertyy viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa.

Valuuttavarantojen siirtoihin liittyvä kansallisten keskuspankkien saamisen korko

EKP:n maksamat korot euroalueen kansallisten keskuspankkien saamisille, jotka perustuvat valuuttavarantojen siirtoon EKP:n perussäännön artiklan 30.1 nojalla, on ilmoitettu tässä erässä.

Muut korkotuotot ja Muut korkokulut

Näihin eriin sisältyvät TARGET-maksuihin liittyvistä saamisista ja veloista sekä muista euromääräisistä saamisista ja veloista kertyneet korkotuotot ja -kulut.

Jos erää ”Korkotuotot euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä” ei oteta huomioon, korkokate pieneni vuoden 2001 korkokatteesta pääasiassa vuoden aikana tapahtuneen dollari- ja eurokorkojen laskun vuoksi.

20 Rahoitustoiminnan realisoituneet voitot/tappiot

Realisoituneita nettovoittoja saatiin tavanomaiseen salkunhoitoon liittyvistä arvopapereiden myynneistä. Vuonna 2002 valuuttavarantoja ei ole myyty merkittävässä määrin.

21 Rahoitusomaisuuden ja arvopaperi-positioiden arvonalennukset

Arvonalennukset johtuvat miltei kokonaan siitä, että EKP:n Japanin jenin määräisten varantojen ja erityisnosto-oikeuksien hankintahintaa alennettiin vastaamaan vuoden lopun vaihtokurssia 31.12.2002, koska nämä valuutat olivat vuoden aikana heikentyneet suhteessa euroon (ks. kirjanpitoperiaatteiden kohta ”Tuloslaskelmaan kirjaamisen periaatteet”).

22 Netto(kulut)/-tuotot toimitusmaksuista ja palkkioista

Tämä erä sisältää seuraavat tuotot ja kulut. Tuottoja syntyi sakkokoroista, joita perittiin vähimmäisvarantovelvoitteensa laiminlyönteitä luottolaitoksilta.

	2002 €	2001 €
Tuotot toimitusmaksuista ja palkkioista	634 241	931 206
Toimitusmaksu- ja palkkiokulut	(861 399)	(633 086)
Netto(kulut)/-tuotot toimitusmaksuista ja palkkioista	(227 158)	298 120

23 Muut tuotot

Muita sekalaisia tuottoja kertyi tilivuonna pääasiassa käyttämättömien hallinnollisten varusten siirtämisestä tuloslaskelmaan.

24 Henkilöstökulut

Tämä erä sisältää palkkoja ja palkkioita, joiden määrä oli 92,6 miljoonaa euroa (vuonna 2001 vastaava luku oli 82,4 miljoonaa euroa), työnantajan eläkemaksuja EKP:n eläkejärjestelmään sekä työnantajan sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksuja. EKP:n johtokunnan palkat olivat yhteensä 2 miljoonaa euroa (1,9 miljoonaa euroa vuonna 2001). Tilivuoden aikana ei maksettu eläkkeitä entisille johtokunnan jäsenille tai heidän perheenjäsenilleen. Palkat ja palkkiot, mukaan lukien johdon palkat ja palkkiot, perustuvat pääpiirteissään Euroopan yhteisöjen palkkausjärjestelmään ja ovat siihen verrattavissa.

Vuoden 2002 lopussa EKP:n palveluksessa oli 1 105 henkilöä, joista 79 oli esimiestehtävissä. Vuonna 2002 EKP:n palveluksessa oli keskimäärin 1 080 henkeä, kun vastaava määrä vuonna 2001 oli ollut 997 henkeä. Vuoden aikana palvelukseen otettiin 113 uutta työntekijää ja palveluksesta erosi 51 työntekijää.

25 EKP:n eläkejärjestelmä

EKP:n eläkejärjestelmän säännöt edellyttävät, että eläkevastuu arvioidaan vakuutusmatemaattisesti kerran kolmessa vuodessa. Viimeksi vakuutusmatemaattinen arvio tehtiin 31.12.2001 ja siinä käytettiin menetelmää, jonka mukaan eläkevastuun tulee vastata vähintään kertakorvauksia, joita eläkejärjestelmän jäsenille olisi maksettava heidän erotessaan palveluksesta.

Auktorisoitu aktuaari arvioi eläkevastuun. EKP:n eläkevastuu, mukaan lukien työkyvyttömyydestä johtuvat ja eläkkeelle jäämisen jälkeen maksettavat etuudet, oli yhteensä 27,4 miljoonaa euroa (14,9 miljoonaa euroa vuonna 2001). Tähän määrään sisältyivät 2,1 mil-

joonan euron suuruinen varaus johtokunnan jäsenille maksettavia eläkkeitä varten (vuonna 2001 vastaava luku oli 0,7 miljoonaa euroa) sekä lisämaksut. Aktuaarin havaintojen perusteella EKP suoritti 10,5 miljoonan euron lisämaksun vuonna 2002. Tulevaisuudessa EKP:n on maksettava eläkejärjestelmään 16,5 % koko henkilöstön eläkkeeseen oikeuttavista ansioista.

26 Hallinnolliset kulut

Tämä erä sisältää toimitilojen vuokrat ja kunnossapidon, hyödykkeet ja kalusteet, jotka eivät ole pääoman luonteisia, asiantuntijoiden palkkiot ja muut palvelut sekä tarvikkeet. Erään kuuluvat niin ikään henkilöstön rekrytoinnista, muuttamisesta, uusiin toimitiloihin ja asuinpaikkaan sijoittamisesta sekä koulutamisesta aiheutuneet kulut.

Hallinnollisten kulujen pieneneminen vuodesta 2001 johtuu pääasiassa siitä, että vuonna 2001 maksettiin ylimääräisiä konsulttipalkkioita Euro 2002 -tiedotuskampanjan yhteydessä.

27 Seteleiden tuotanto

Vuonna 2001 aktivoitiin seteleiden tuotantokustannukset, jotka liittyivät euroseteleiden painamiseen varastoon eurojärjestelmää varten käteiseuron käyttöönoton yhteydessä, kunnes varasto jaettaisiin kansallisille keskuspankeille hankintahintaan. Käteiseuron käyttöönoton jälkeen EKP:n neuvosto päätti, että jäljellä oleva setelivarasto muodostaa pohjan eurojärjestelmän strategisille varastoille. Näin ollen aktivoidut tuotantokustannukset sekä vastaavat kustannukset vuodelta 2002 on nyt kirjattu kuluksi. Muista eurojärjestelmän strategisten varastojen perustamisesta aiheutuneista kuluista vastasivat kansalliset keskuspankit.

EKP:n neuvosto päätti, että EKP:n euroseteleiden arvon kohdistamisesta eurojärjestelmässä saamaa tuloa jaettaessa sen määrästä vähennetään näitä kuluja vastaava summa.

Euroopan keskuspankin pääjohtaja
ja EKP:n neuvosto

Frankfurt am Main

Olemme tarkastaneet oheisen Euroopan keskuspankin tilinpäätöksen 31. päivästä joulukuuta 2002. Tilinpäätöksen laatimisesta vastaa Euroopan keskuspankin johtokunta. Meillä on velvollisuus ilmaista suorittamaamme tilintarkastukseen perustuva mielipide tästä tilinpäätöksestä.

Tilintarkastus on suoritettu kansainvälisen tilintarkastuskäytännön mukaisesti. Tilintarkastuskäytäntö edellyttää, että tilintarkastus suunnitellaan ja suoritetaan tavalla, joka antaa riittävän varmuuden siitä, ettei tilinpäätöksessä ole asiavirheitä. Tilintarkastus on suoritettu tutkimalla olennaiset liiketapahtumat tosittain riittävän laajasti. Tilintarkastuksen yhteydessä arvioidaan käytettyjen kirjanpitoperiaatteiden ja johdon merkittävien arvioiden asianmukaisuus sekä tilinpäätöksen yleinen selkeys. Mielipiteemme perustuu suorittamaamme ja riittäväksi katso-
maamme tilintarkastukseen.

Mielestämme tämä tilinpäätös, jonka laatimisessa käytetyt kirjanpitoperiaatteet on selostettu Euroopan keskuspankin tilinpäätöksen kommenttien alkuosassa, antaa riittävät ja oikeat tiedot Euroopan keskuspankin taloudellisesta tilasta 31.12.2002 ja sen toiminnan tuloksista tuolloin päättyneenä vuonna.

Frankfurt am Mainissa 12. päivänä maaliskuuta 2003

PricewaterhouseCoopers

GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

[allekirjoitus]
(Wagener)
Wirtschaftsprüfer

[allekirjoitus]
(Roennberg)
Wirtschaftsprüfer

Selvitys voitonjaosta

Tämä selvitys ei ole osa EKP:n tilinpäätöstä vuodelta 2002. Se julkaistaan vuosikertomuksessa vain lisätietona.

Voitonjako

Tulot setelien liikkeeseenlaskusta

EKP:n neuvoston 19.12.2002 tekemällä päätöksellä 606 miljoonaa euroa siitä korosta, jota kertyy EKP:n osuudelle liikkeessä olevista euroseteleistä, jaettiin 3.1.2003 kansallisten keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta.

Siirrot yleisrahastoon

EKP:n perussäännön artiklan 33 mukaan EKP:n nettovoitto siirretään seuraavalla tavalla:

- EKP:n neuvoston vahvistama määrä, joka saa olla enintään 20 % nettovoitosta, siirretään yleisrahastoon enintään 100 prosenttia pääomasta vastaavaan määrään.
- Jäljelle jäävä nettovoitto jaetaan EKP:n osakkaiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin.

Tämän artiklan mukaisesti EKP:n neuvosto päätti 20.3.2003 olla siirtämättä varoja yleisrahastoon ja jakaa voitosta jäljelle jäävän määrän, 614 miljoonaa euroa, euroalueen kansallisten keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin pääomaosuuksiin.

Euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisilla keskuspankeilla ei ole oikeutta saada osuutta EKP:n voitosta.

	2002 €	2001 €
Tilikauden voitto	1 220 454 254	1 821 819 922
Kansallisille keskuspankeille jaetut tulot setelien liikkeeseenlaskusta	(606 000 000)	0
Tilikauden voitto tulojen jakamisen jälkeen	614 454 254	1 821 819 922
Siirrot yleisrahastoon	0	(364 363 984)
Jakokelpoinen voitto	614 454 254	1 457 455 938
Jaetaan kansallisille keskuspankeille	(614 454 254)	(1 457 455 938)
Yhteensä	0	0